

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
12.8.2015

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö 22.6.2015 VM062:00/2015

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI
VÄLIAIKAISESTA MENETTELYSTÄ VEROTUKSEN OIKAISEMISEKSI JA
RIKOSPROSESSIN ESTÄMISEKSI OMA-ALOITTEISESTI ANNETTUIJEN TIETOJEN
PERUSTEELLA**

Yleistä

Ehdotettu laki sisältäisi säännökset ns. tehokkaasta katumisesta. Laki koskisi tuloverotuksessa ilmoittamattomia luonnollisen henkilön tai kotimaisen kuolinpesän tuloverolain mukaan verotettavia tuloja, vuosien 2004 ja 2005 verotuksessa ilmoittamattomia varoja sekä vuosina 2004 - 2015 saatuja perintöjä ja lahjoja, joita ei ole ilmoitettu perintö- ja lahjaverotuksessa. Lakia sovellettaisiin vain, jos henkilö ilmoittaa oma-aloitteisesti aikaisemmin ilmoittamattomat tulot tai varat.

Tulot ja varat, joihin lakia sovellettaisiin, verotettaisiin normaalisti kyseisen vuoden säännösten mukaan. Viivästysseuraamuksena tuloverolle määrättäisiin jäännösveron korko mutta ei veronlisäystä. Lisätylle tulolle ja perintö- tai lahjaverolle määrättäisiin korotus, joka olisi pienempi, kuin kyseisiä veroja viranomaisen aloitteesta oikaistaessa. Veronkorotuksen taso vastaisi siten nykyistä käytäntöä, mutta perustuisi lainsäädäntöön eikä virkamiesten tapauskohtaiseen harkintaan.

Ilmoituksen tekijä vapautuisi ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin rikosoikeudellisilta seuraamuksilta. Muut varojen alkuperään liittyvät rikosoikeudelliset seuraamukset olisivat edelleen mahdollisia. Kyseisten varojen alkuperään liittyvät mahdolliset muut rikokset selvittäisi rahanpesun selvittämiskeskus.

Lain on tarkoitus olla voimassa vuoden 2016 ja koskevan poikkeuksellisesti laiminlyöntejä edelliseltä 11 vuodelta.

Esitysluonnokseen otettu kansainvälinen vertailu puoltaa mahdollisimman laajaa syytesuojaa ja maltillisia sanktioita.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää ehdotusta perusteltuna eikä vastusta ehdotetun lain säätämistä.

Varojen alkuperä

Ehdotetun lain 2 § 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksessa tulee esittää riittävä selvitys varojen alkuperästä. Virke voi olla ongelmallinen. Onko tarkoitus, että ehdon laiminlyönti automaattisesti estäisi laissa tarkoitetun oikaisun? Entä, jos oikaisun tekijä ilmoittaisi varat saaduksi vanhentuneen rikoksen, esimerkiksi varkauden tai kavalluksen avulla. Silloinhan varojen alkuperä olisi selvitetty ja oikaisu tehtävä.

Yleisperusteluissa todetaan, että menettelyä ei ole tarkoitettu sovellettavaksi rikoksella hankittuihin varoihin. Miten se estetään, jos kyseinen rikos on vanhentunut? Voidaan myös perustellusti kysyä, onko se edes tarpeen. Onhan yleinen etu ja esitetyn lain tarkoitus, että verotuksen tavoittamattomissa olevat varat ja niille kertyvä tulo tulevat viranomaisien tietoon ja että niille oikaisuajalta kertynyt ja sen jälkeen kertyvä tulo tulee verotuksen piiriin.

Täydennysperukirja

Perintöverotuksessa aikanaan verottamattomien perintöjen osalta ei ehdoteta sovellettavaksi oikaisumenettelyä vaan luonnoksen mukaan syytesuojan saamisen edellytyksenä olisi täydennysperukirjan laatiminen ja toimittaminen verottajalle. Vaatimus täydennysperukirjasta vähentäisi olennaisesti halukkuutta ilmoittaa aikaisemmin ilmoittamatta jätettyjä perintöjä.

Väliaikaisen lain perusteella tehtävä oikaisuvaatimus on henkilökohtainen ja vapaaehtoinen menettely. Siihen nähden kaikkia perillisiä koskevan oikaisuvaatimuksen vaatiminen, mitä täydennysperukirja merkitsisi, ei liene lain tavoitteiden mukaista mukaista.

Täydennysperukirjan laatiminen edellyttää mm. kaikkien pesän osakkaiden koolle kutsumista. Siihen voi liittyä pesänselvittäjän määräyksen ja edunvalvojan sijaisen määräyksen hakeminen, jotka nostavat kustannuksia. Jos esimerkiksi lapsettoman ja naimattoman henkilön yleistestamentin perusteella perinyt ja esimerkiksi ulkomaisen pankkitilin pimittänyt haluaisi käyttää väliaikaista lakia hyväkseen, hänen pitäisi käytännössä tiedottaa asiasta mahdollisesti laajallekin lakisäästeiden perillisten joukolle, mikä varmasti pienentää halua väliaikaisen oikaisumenettelyn käyttämiseen ja siten jättää kyseisen talletuksen edelleen verotuksen ulkopuolelle.

Asian luonne ja tavoite huomioon ottaen, oikaisumenettelyn käyttö täydennysperukirjan sijasta olisi perusteltua myös perintöverotuksessa.

PerVL 38.1 § velvoittaa täydennysperukirjan antamiseen, jos pesään ilmenee uusia varoja tai velkoja. Kirjallisuuden mukaan vastaavaan menettelyyn voidaan ryhtyä myös viranomaisaloitteisesti (Puronen: Perintö ja lahjaverotus

(2011) s. 475). Täydennysperukirjan antamisaika on ehdoton 10 vuotta perittävän kuolemasta. Jos Purosen kanta hyväksytään, voi viranomainen verottaa perukirjassa ilmoittamattomat varat 10 vuoden kuluessa perittävän kuolemasta. Siten yhden perillisen oikaisuvaatimuksen perusteella viranomaisilla olisi mahdollisuus tarvittaessa kohdistaa maksuunpanotoimia muita perillisiä kohtaan.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Vesa Korpela
lakiasiain johtaja